

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/67/2017
Identifikačné číslo spisu: 5416200769
Dátum vydania rozhodnutia: 15.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5416200769.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa C. I. bývajúceho v F., zastúpeného advokátkou JUDr. Ivicou Firstovou, so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1729, proti plnoletému dieťaťu G. I., bývajúcej v F., zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Ščúrym, so sídlom v Čadci, Mierová 1725, o zrušenie vyživovacej povinnosti a vydanie bezdôvodného obohatenia, v konaní vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 5C/26/2016, o dovolaní plnoletého dieťaťa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. novembra 2016, sp.zn. 11Co/347/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dolný Kubín rozsudkom z 18. mája 2016 č.k. 5C/26/2016-46 (v bode I) zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči plnoletej dcére, ktorej výška bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín z 22. novembra 2012 č.k. 8P/117/2012-97, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 28. januára 2013 sp.zn. 8CoP/3/2013 vo výške 100 € mesačne počnúc dňom 30. september 2014, (v bode II) plnoletej dcére uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 1900 € do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, (v bode III) vo zvyšnej časti návrh zamietol a (v bode IV) uviedol, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku vo veci samej do 30 dní.

2. Krajský súd v Žiline na odvolanie plnoletej dcéry rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch I, II a IV potvrdil, vo zvyšku sa rozsudku súdu prvej inštancie nedotkol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a považoval jeho závery za vecne správne. Súd prvej inštancie správne stanovil zánik vyživovacej povinnosti dňom 30. septembra 2014, t.j. ku koncu mesiaca, v ktorom plnoletá dcéra ukončila prípravu na budúce povolanie. K námietke uviedol, že nebolo dôkaznou

povinnosťou navrhovateľa, aby preukázal, že jeho dcéra pracuje v Anglicku. Zároveň ju správne súd prvej inštancie zaviazal na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré predstavuje plnenie od navrhovateľa, ktoré prijala od 1. októbra 2014 do apríla 2016, spolu 1900 €. Vo vzťahu k ďalším odvolacím námietkam, kde dcéra poukazovala na morálne aspekty jej narušeného vzťahu s otcom, odvolací súd doplnia, že zánik vyživovacej povinnosti nastáva zo zákona, keď je dieťa schopné sa samostatne živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala včas dovolanie plnoletá dcéra, a to vo výroku, ktorým potvrdil odvolací súd zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa k nej. Navrhla, aby rozhodnutie dovolací súd v napadnutom rozsahu zrušil. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 CSP. Uviedla, že sa nemôže stotožniť s právnym názorom odvolacieho súdu, pretože podľa nej otázka zrušenia vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je riešená striktným a obmedzujúcim spôsobom. V ďalšom rozsiahlo rozvádza svoj právny názor a výklad Zákona o rodine, týkajúci sa zániku vyživovacej povinnosti k plnoletým deťom.

4. Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu ho žiadal zamietnuť.

5. Konanie vo veciach výživného plnoletých osôb je mimosporovým konaním, ktoré je s účinnosťou od 1. júla 2016 upravené samostatne v ustanoveniach § 154 a nasl. zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

6. CMP vo veciach výživného plnoletých osôb neobsahuje osobitnú úpravu dovolacieho konania (viď § 76 a 77 CMP). Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku [zákon č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“)], ak tento zákon neustanovuje inak. Ostatne uvedený kódex obsahuje tiež všeobecnú úpravu dovolania, podmienok jeho prípustnosti a dovolacieho konania (viď najmä § 419 až § 457 CSP).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 ods. 1 CSP), a to oprávnenou osobou, po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

8. Najvyšší súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane (viď napríklad sp.zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (m. m. I. ÚS 4/2011).

9. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol CSP v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [k tomu porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012.

10. Prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Oproti úprave účinnej pred týmto dňom ide ďalej v tom zmysle, že nevyžaduje len to, aby bol dovolateľ [fyzická osoba, ktorá nemá právnické vzdelanie (poznámka dovolacieho súdu: ďalší text tohto uznesenia

sa týka takéhoto dovolateľa)] zastúpený advokátom, ale aj to, aby už podané dovolanie bolo spísané advokátom (§ 429 ods. 1 veta druhá CSP). Zmyslom tejto právnej úpravy je vytvoriť v civilnom sporovom konaní procesný filter na zjavne neopodstatnené, neprípustné, protirečivé alebo rozporuplné dovolania a zabezpečiť, aby podané dovolanie malo všetky potrebné náležitosti.

11. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodnutím z 19. apríla 2017 sp.zn. 1 VCdo 2/2017 dospel k záväznému právnomu názoru (§ 48 ods. 3 CSP) , že je neprípustné, aby strana sporu v podanom dovolaní kumulovala dôvody prípustnosti dovolania zároveň podľa § 420 aj § 421 CSP. Pokiaľ ale napriek tomu dovolateľ uvedie, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 420 a tiež podľa § 421 CSP, dovolací súd sa obmedzí na posúdenie prípustnosti dovolania iba podľa ustanovenia § 420 písm. a/ až f/ CSP.

15. S ohľadom na vyššie uvedené sa najvyšší súd ďalej zaoberal len vadami § 420 písm. f/ CSP, ktoré dovolateľka namietala v podanom dovolaní. Civilný sporový poriadok v § 431 ods. 2 CSP uvádza, že dovolateľ má dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 vymedziť tak, že uvedie v čom táto vada spočíva. Zákon teda kladie na vymedzenie takéhoto dovolacieho dôvodu prísne kvalitatívne nároky, čo súvisí aj s požiadavkou povinného zastúpenia. Dovolateľ je povinný presne označiť vady ak ich tvrdí podľa § 420 písm. f/ CSP a uviesť, v čom spočívajú, v nesplnení ktorej z podmienok konania, ktorých následkom je zmätočnosť rozhodnutia.

16. Požiadavka Civilného sporového poriadku na vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP ako dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 preto nie je splnená, ak dovolateľ neoznačí vady, ktorých následkom je zmätočnosť rozhodnutia.

17. Dovolateľka neuviedla, v čom vada podľa § 420 písm. f/ CSP spočíva, a preto nevymedzuje uvádzaný dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 CSP.

18. Podľa § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

19. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté uplatnením pravidla podľa § 52 CMP.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.